

Žalobu zaměstnance, již se domáhal na zaměstnavatelově vnuceném správci zaplacení služného, o b a n i ž š í s o u d y zamítly.

N e j v ý š š í s o u d uznal podle žaloby.

D ů v o d y:

V projednávaném sporu domáhá se žalobce na žalovaném jakožto vnuceném správci zaplacení služného, na něž si činí nárok z toho důvodu, že ho žalovaný předčasně propustil ze služby podniku, vnucenou správou postiženého (§ 29 zákona o obch. pom.). Žalovaný oprávněnost a výši zažalované pohledávky nepopírá, namítá však, že žaloba na něho není po právu proto, že před jejím podáním jeho úřad zrušením vnucené správy skončil. Nižší soudy uznaly tuto obranu za oprávněnou a z toho důvodu žalobu zamítly. Leč, jak žalobci jest přisvědčiti, neprávem. Mylně mají nižší soudy za to, že, když vnucená správa byla zrušena usnesením ze dne 25. února 1927, doručeným dne 2. března 1927, se tím, tedy ještě před podáním žaloby dne 5. března 1927, vnucená správa, pokud se týče úřad a činnost žalovaného jako vnuceného správce skončily. Na žalovaném jako vnuceném správci po zrušení správy bylo vydati ze správy konečný počet (§ 115 ex. ř.), což znamená (§§ 116 a násl. ex. ř.) podati výkaz příjmů a výdajů, z příjmů, jak stanoví § 120 ex. ř. zaplatiti výlohy správy, pokud tak dosud neučinil a přebytek složit k soudu. Dokud se tak nestalo, vnucená správa v uvedeném směru a rozsahu a tím i úřad vnuceného správce trvá. V době podání žaloby, ba ani v době vynesení prvního rozsudku žalovaný konečný účet ze správy nepodal. Jeho úřad jako vnuceného správce v uvedeném rozsahu tedy v té době trval a, ježto zažalované služné bylo splatné již za vnucené správy (§ 29 zák. o obch. pom.) a tudíž do konečného vyúčtování patřilo, byla žaloba o ně podána na žalovaného právem. Protože, jak bylo uvedeno, zažalovaná pohledávka co do důvodu a co do výše popřena nebyla a jest (§ 29 zák. o obch. pom.) po právu, bylo žalovaného k jejímu zaplacení odsouditi.

Čís. 8481.

Jde o smlouvu svého druhu, bylo-li poskytnuto trvalé zaměstnání způsobem mezi stranami umluvené náhrady škody. Takový závazek nemůže býti zrušen jednostranným projevem toho, kdo práci poskytuje, jen z toho důvodu, že pracovník porušil smlouvu.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1928, Rv I 705/28.)

Podle dohody ze dne 23. ledna 1927 zavázal se žalovaný majitel velkostatku, poskytnouti žalobci zaměstnání náhradou za škodu, způsobenou žalobci neuskutečněním kupní smlouvy. Byv správcem žalovaného propuštěn, domáhal se žalobce na žalovaném, by bylo určeno, že

ještě trvá smluvní poměr, založený mezi žalobcem a žalovaným dohodou ze dne 23. ledna 1927, kterou se správa velkostatku zavázala poskytnouti žalobci na statku zaměstnání a práci, a to pokud bude zednická práce, tuto práci zednickou, takže budou zednické, na statku potřebné práce zadávány v první řadě žalobci, pokud je bude moci vykonávati, a teprve kdyby jich nechtěl, nebo nemohl vykonávati, že bude zaměstnáván jiný zedník, a pokud zednické práce nebudou, že bude žalobce přibírán na jinou práci, na statku potřebnou, a že jest žalobce povinen přidělené mu práce konati řádně za běžnou mzdu, žalovaný jest povinen to uznati a zaměstnávati žalobce dále, jak uvedeno. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d uznal podle žaloby.

D ů v o d y:

Sporná věc nebyla posouzena v napadeném rozsudku po právní stránce správně. Odvolací soud usuzuje, že dohodu stran ze dne 23. ledna 1927, podle které se žalovaný z důvodu náhrady škody zavázal poskytnouti žalobci trvalé zaměstnání, jest vykládati v ten způsob, že, pokud jest její podstatnou a nerozlučnou součástí námezdní smlouva, platí pro rozvázání této trvalé smlouvy služební nebo pracovní všeobecné předpisy zákona o zrušení trvalé smlouvy služební, že tedy žalovaný nemůže sice smlouvu zrušiti pouhou libovolnou výpovědí, že však nelze vyloučiti zrušení z důvodů, z kterých i jiný zaměstnanec trvale do služby přijatý může býti propuštěn. Odvolací soud nemůže tento výklad schváliti. Podle § 914 obč. zák. nesluší při výkladu smluv lpěti na slovním znění výrazu, nýbrž jest vyšetřiti úmysl stran a rozuměti smlouvě tak, jak to žádá obyčej poctivého obchodu. Vzpomenutou dohodou poskytnuto bylo žalobci »k vyrovnání veškeré škody, která mu vzešla a k vyrovnání veškerých nároků, které by mohl učiniti z důvodu, že kupní smlouva se neuskutečnila«, mimo peněžitou náhradu a naturalie ve smlouvě uvedené »trvalé zaměstnání« a to »pokud bude zednická práce, tato práce zednická, takže práce zednické na statku žalovaného potřebné v první řadě žalobci mají býti zadávány, pokud je bude moci vykonávati, pak teprve, kdyby je vykonávati nemohl nebo nechtěl, jiný zedník bude zaměstnáván a pokud zednické práce nebudou, bude (žalobce) přibírán na jiné práce dělnické při statku potřebné«, při čemž je (žalobce) povinen, konati práce řádně za běžné mzdy. Je tedy poskytnutí trvalého zaměstnání žalobci způsobem mezi stranami umluvené náhrady škody, a takový závazek žalovaného nemůže býti zrušen jednostranným projevem jeho, že zrušuje smluvní poměr jen z toho důvodu, že žalobce porušil domnělou služební smlouvu, ano nejde o služební smlouvu, nýbrž jde o smlouvu svého druhu, a také nelze považovati za zrušení závazku žalovaného, poskytovat žalobci trvalé zaměstnání, okolnost, že žalobce po výstupu s hospodářským správcem, když mu tento řekl, »když to nechcete dělat, tak toho nechte, bude to

dělat jiný«, sebral své nádobí a odešel z chléva s tím, že H. je svědek, že si to najde někde jinde, neboť to nemůže býti považováno za to, že žalobce sám zrušil smluvní poměr. Vždyť žalobce podle vzpomenuté dohody, kdyby svěřené mu práce zednické vykonávat nemohl nebo nechtěl, neztrácel tím nárok na trvalé zaměstnání, nýbrž byl žalovaný pouze oprávněn, dáti práci, kterou žalobce vykonávat nemohl nebo nechtěl, vykonávat jiným zedníkem a žalobci přiděliti pak jinou práci dělnickou potřebnou na statku. Měl-li žalobce podle dohody právo tu kterou zednickou práci odmítnouti, což v tomto případě skutečně učinil, nesejde na tom, zdali byl jeho tehdejší výkon opravdu nedostatečný, či nikoli, nebylo tedy pro rozhodnutí rozepře potřebí prováděti po této stránce žalobcem pohřešovaný důkaz znalecký. Ježto jde mezi stranami o smlouvu svého druhu, není potřebí obírat se otázkou, zdali žalobce bezdůvodně opustil službu, nebo zavinil zákonitý podnět ke zrušení domnělé smlouvy služební, neboť dohoda zaručovala žalobci, že přidělenou mu práci zednickou může sám odmítnouti, a proto z jeho odchodu z práce nelze podle § 863 obč. zák. odvozovati, že jím chtěl zrušiti smlouvu o poskytování trvalého zaměstnání. Když tedy žalovaný dopisem ze dne 19. dubna 1927 odmítl žalobce dále zaměstnávati, porušil tím smluvní závazek, poskytovat žalobci trvalé zaměstnání, proto je žalobní žádání, domáhající se uznání a plnění řečeného závazku smluvního oprávněno.

Čís. 8482.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n.).

Končila-li nájemní doba podle smlouvy, uzavřené před 3. květnem 1920, teprve po té, do kdy má platiti nynější zákon o ochraně nájemců, lze z nájmu podle § 1114 obč. zák. dáti výpověď, jejíž účinnost nastane teprve, až pomine účinnost nynějšího zákona o ochraně nájemců.

Byla-li ujednána nájemní smlouva s právem nájemce optovati na další dobu, nebyla výkonem opce ujednána nová nájemní smlouva.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1928, Rv I 1494/28.)

Žalobci pronajali žalované místnosti v domě podléhající ochraně nájemníků na 12 let od květnového termínu 1914, tedy do květnového termínu 1926, a propůjčili žalované právo opce na prodloužení nájmu na další tři léta, tedy do květnového termínu 1929. Ve smlouvě bylo dále stanoveno, že, nepodají-li soudní nebo notářskou výpověď nejmeně rok před uplynutím smluvní doby, nájem se prodlužuje mlčky na další dobu proti oběma stranám příslušející roční výpovědi, která se smí státi jenom ve čtvrtletních termínech. Žalobci dali žalované dne 26. dubna 1928 soudní výpověď na rok ke dni 30. dubna 1929. V době podání výpovědi a rozhodnutí soudního platil zákon o ochraně nájemníků ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n., jehož působnost je ome-